

Radikale Venstre i Aarhus Budgetkatalog 2025

Radikale B

INDHOLDSFORTEGNELSE

BØRN OG UNGE	4
Sund mad til alle børn: Skolemadspulje i Aarhus Kommune.....	4
Bedre mulighed for at få en lokal plads i vuggestuen Budgetforslag fra SF, Venstre og RV	5
Styrk dagplejen i Aarhus Budgetforslag fra RV, SF og Venstre	6
Flere voksne i klasseværelset er nøglen til en stærkere folkeskole	7
Udviklingsprogram for pædagogisk kvalitet i fritidstilbud	8
Pulje til forebyggende og inkluderende indsatser i almenområdet	8
Genindførelse af modersmålsundervisning i Aarhus Kommune.....	9
Tilskud til hjemmepasning - hjælp til aarhusianske børnefamilier	10
Skolekørsel fra begge bopælsadresser ved delt forældreskab	11
SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE	12
Borgerrådgivning på handicapområdet.....	12
Tilskud til foreningen Leg og Lær – styrkelse af medborgerskab og demokratiske værdier	13
Efterværn for anbragte børn	14
Støtte til etablering og drift af frivillige reparationscaféer i Aarhus Kommune.....	14
BORGMESTERENS AFDELING	16
International strategi Aarhus.....	16
Erhvervsturisme i Aarhus	17
Aarhus Kommune skal tiltrække mere europæisk og international arbejdskraft	18
Etablering af Flere Studiejobs i Aarhus Kommune.....	18
Ladeinfrastruktur til medarbejdere i Business Region Aarhus.....	19
KULTUR OG BORGERSERVICE	21
Støtte til Teater Refleksion frem mod flytning Gellerup.....	21
Genopretning af tilskud til kulturinstitutioner – Investering i trivsel og vækst.....	22
Kultur i Sydhavnen – Investering i Aarhus' næste kreative bydel.....	23
Kulturrygsæk - Kultur som løftestang for trivsel og dannelse i folkeskolen.....	24
Idrætsfaciliteter i takt med byudvikling – strategi for en aktiv og attraktiv by	24
Styrket trivsel og dannelse gennem kultur og fællesskab	25
Styrkelse af den demokratiske samtale gennem ungefællesskaber.....	26
Flere børn og unge med særlige behov og handicap i foreningslivet	27
TEKNIK OG MILJØ	28
Flere pantkraver på kommunens skraldespande	28
Bedre rammer for erhvervslivet – lavere afgifter og mere fleksibilitet	28
Deltids projektlederstilling for "En for holdet"	30

Helhedsplan for Aarhus Å som grøn kile	31
Selvkørende busser i Aarhus	31
Styrkelse af busfremkommeligheden.....	32
Styrkelse af kollektiv transport i Aarhus	33
Borgersamling om vedvarende energiprojekter i Aarhus Kommune	33
SUNDHED OG OMSORG	35
Lad kommunens mange tomme kvadratmeter komme civilsamfundet og kulturlivet til gavn.....	35
Forankring af initiativer under Ungepakken	35
Styrket demensteam	36
Samarbejde om bedre tilbud til børn og unge med diagnoser.....	37

BØRN OG UNGE

Sund mad til alle børn: Skolemadspulje i Aarhus Kommune

Baggrund

En stigende mængde forskning og erfaringer fra både Danmark og udlandet peger på, at sunde og regelmæssige måltider i skoletiden har stor betydning for børns trivsel, koncentration og læring. I Aarhus Kommune oplever flere skoler – særligt i udsatte byområder – at nogle elever møder i skole uden at have spist morgenmad og uden madpakke. Dette bidrager til ulighed i sundhed, trivsel og faglige præstationer.

På nationalt plan blev der i Finansloven 2024 sat fokus på skolemad som et middel til at fremme børns sundhed og mindske ulighed, hvor der er igangsat en forsøgsordning med skolemad i de kommende år.

Flere aarhusianske skoler har et ønske om at tilbyde skolemad til deres elever, men mangler de nødvendige midler og kapacitet til at iværksætte initiativer på egen hånd. Nogle skoler har også været nødt til at lukke deres køkkener på grund af manglende ressourcer.

En målrettet skolemadspulje kan derfor støtte skoler med dokumenteret behov i at tilbyde sund og nærende mad til deres elever.

Formål

Formålet med skolemadspuljen er at fremme trivsel, læring og sundhed blandt elever i Aarhus Kommune gennem støtte til etablering og drift af skolemadstilbud. Puljen skal understøtte lighed i sundhed og give alle børn mulighed for at modtage et sundt måltid i løbet af skoledagen, uanset baggrund. Indsatsen har fokus på:

- At styrke elevernes trivsel, koncentration og læring
- At mindske social ulighed i sundhed og læringsbetingelser
- At skabe lokale modeller og erfaringer med bæredygtig skolemad
- At bidrage til en langsigtet, strukturel løsning på skolemad

Tildelingskriterier:

Skolerne kan søge puljen via et ansøgningssystem administreret af Børn og Unge-forvaltningen. Tildeling sker efter vurdering af:

- Dokumenteret behov
- Kvalitet og realiserbarhed af projektet
- Forankring i skolens strategi og ledelse
- Samarbejder med relevante aktører
- Fokus på sundhed, bæredygtighed og elevinddragelse

Det indstilles:

1. At der etableres en skolemadspulje i Aarhus Kommune på 6 mio. kr. over en toårig forsøgsperiode (2026–2027)
2. At midlerne øremærkes til skoler med dokumenteret behov for skolemad, jf. tildelingskriterier

3. At puljen administreres af Børn og Unge-forvaltningen, som udarbejder retningslinjer og ansøgningsprocedure
4. At der afsættes midler til monitorering og ekstern evaluering
5. At evalueringen forelægges Byrådet senest i første halvår 2027 til politisk behandling

Bedre mulighed for at få en lokal plads i vuggestuen

Budgetforslag fra SF, Venstre og RV

Mange forældre har et stort og forståeligt ønske om, at deres børn går i daginstitution sammen med de børn, de senere skal gå i skole med. Desværre resulterer kommunens nuværende tilgang i, at nogle børn bliver sendt til nabobyer eller endnu længere væk. Dette kan skabe en følelse af afstand og manglende fællesskab, da forældre i høj grad ønsker, at deres børn tidligt bliver en del af et lokalt fællesskab. Derudover oplever mange børnefamilier i dag et stort pres for at få hverdagen til at hænge sammen. I en virkelighed, hvor mange familier ønsker at finde en bedre balance mellem arbejdsliv, fritid og familieliv, er lang transporttid til og fra daginstitution sjældent velkommen. Transport tærer på den tid, forældrene kunne bruge på at være sammen med deres børn.

Lokale pasningsmuligheder understøtter familiens tilknytning til lokalområdet og styrker det tidlige børnefællesskab i lokalsamfundet. Desværre er der områder i Aarhus, hvor familierne i dag har meget langt til pasning. Eksempelvis er der familier i Midtbyen, Harlev og Lisbjerg som i øjeblikket er afhængige af pasning langt væk fra deres hjem.

Dette skaber unødvendige transportudfordringer og vanskeliggør den ønskede nærhed og integration i lokalsamfundet. Derfor foreslår vi, at forvaltningerne arbejder på modeller, der giver byrådet mulighed for at vedtage og prioritere, at flere familier får tilbudt pasning tættere på, hvor de bor. Samtidig betyder lange afstande til pasning også mere tid på vejene, hvilket ikke understøtter behovet for en mere klima- og miljøvenlig kommune. Derfor foreslår vi, at forvaltningerne beskriver modeller der sikrer, at byrådet får mulighed for at vedtage og prioritere at flere familier får tilbudt pasning tæt på hvor de bor.

Uddybning

De nuværende 3 garantidistrikter kan inddeles i en række anlægsgarantidistrikter for at imødekomme behovet for pasning tættere på borgerne. Forvaltningen bedes beskrive og vurdere forskellige modeller og undersøge, hvilke konsekvenser det vil have for anlægsbudgetterne samt hvordan balancen mellem familiernes transporttider og afstanden til pasning kan afstemmes.

Der bør også tages højde for de øgede udgifter, der kan opstå ved at udvide kapaciteten, samt om nødvendige tilpasninger som nednormering af institutioner eller lukning af institutioner med overkapacitet kan bidrage til en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne. Hvis arbejde er for omfattende til at kunne laves inden for rammerne af belysning af et budgetforslag, bedes der fremlægges et forslag til en tidsplan for at kunne fremlægge en ny tilgang til mere lokal pasning. En anden vigtig del af løsningen bør være at større lokalplaner og helhedsplaner i højere grad indeholder fuldt finansierede og planlagte daginstitutioner. I stedet for blot at sikre arealreservationer i disse planer, bør der også inkluderes finansierede anlægsprojekter, som kan bidrage til at fremme udviklingen og tilflytningen, der ofte er ønsket i disse områder. Dette kan både sikre, at der bliver bygget tilstrækkelige institutioner og skabe et lokalt miljø, der tiltrækker flere familier og understøtter et sundt lokalsamfund. Hvis arbejde er for omfattende til at kunne laves inden for rammerne af belysning af et budgetforslag, bedes der fremlægges et forslag til en tidsplan for at kunne fremlægge en ny tilgang til mere lokal pasning.

Der er også et stærkt argument for, at bedre lokal pasning vil kunne føre til en øget livskvalitet for børnefamilierne, som slipper for at bruge unødvendig tid på transport. Denne tidsbesparelse kan bruges til øget fællesskab i nærområdet, som for eksempel deltagelse i lokale aktiviteter eller bare tid til at nyde familielivet. På lang sigt vil det kunne styrke lokalsamfundet og gøre kommunen til et mere attraktivt sted for både nye og eksisterende familier. En tættere forbindelse mellem børns dagtilbud og deres skolegang kan også have en langtidsholdbar positiv effekt på børns sociale udvikling.

Når børn vokser op med de samme kammerater både i børnehaven og senere i skolen, kan det give dem et stærkere fællesskab og en mere tryk overgang til skolestart. Derfor bør vi ikke kun fokusere på pasning som en praktisk nødvendighed, men også som et vigtigt element i børns sociale og emotionelle udvikling. Forslaget finansieres af et forventet økonomisk råderum fra aftalen mellem regeringen og KL.

Styrk dagplejen i Aarhus

Budgetforslag fra RV, SF og Venstre

Dagplejen i Aarhus spiller en central rolle i mange børns tidlige liv og udgør et vigtigt pædagogisk tilbud for de mindste børn.

Dagplejen tilbyder pasning af børn i alderen 0-4 år, primært i dagplejerens eget hjem, hvor tryghed, nærvær og hjemlige omgivelser vægtes højt. Børnene passes af den samme dagplejer hele dagen, hvilket skaber overskuelige rammer og en tæt relation.

Dagplejen sikrer mangfoldighed i kommunens pasningstilbud og er samtidig et tilbud, som både forældre og medarbejdere er meget tilfredse med. Kommunens tilsyn viser desuden, at dagplejen i Aarhus holder en høj kvalitet.

Alligevel presser flere udfordringer dagplejen, og der har gennem lang tid været et fald i antallet af dagplejere samt forringede muligheder for forældre at vælge dagpleje. Hvis denne udvikling ikke vendes, risikerer vi, at dagplejen i Aarhus helt forsvinder – hvilket vil være et stort tab, da mange børn og familier har glæde af de små, trygge rammer med en fast medarbejder.

Udviklingen har ført til, at et forslag om ny organisering har været sendt i høring. Resultatet af høringen tydede dog klart på, at en ændret organisering alene ikke løser problemstillingerne – det handler i høj grad også om de økonomiske og organisatoriske rammer for dagplejen.

Derfor foreslås følgende tiltag:

- For at skabe en mere bæredygtig normering foreslås det at øge budgettet, så hver dagplejer i gennemsnit kan have 3 børn i stedet for de nuværende 3,4. Det vil sikre bedre økonomisk balance og bedre arbejdsvilkår, især da mange dagplejere er ældre og har behov for lavere pladsudnyttelse.
- Ledelseskraften i dagplejen skal styrkes ved at fordoble den ugentlige ledelsestid fra 10 til 20 timer pr. afdeling. Dette vil give de pædagogiske ledere bedre mulighed for faglig støtte og dermed øge kvaliteten i børnenes læringsmiljø.
- De fysiske læringsmiljøer skal opgraderes med ekstra midler til indkøb af legetøj, materialer samt forbedringer af ude- og indeområder. Gode og varierede læringsmiljøer fremmer børns trivsel, sproglige udvikling og sociale samspil, hvilket særligt gavner børn i udsatte positioner.

Derudover opfordres Børn og Unge til at følge op på høringen om ny organisering og undersøge mulighederne for en fleksibel model, hvor dagplejeafdelinger, der ønsker tilknytning til et dagtilbud, kan få det, mens andre kan vælge en mere central organisering.

Det er afgørende at investere i dagplejen, da det er her, mange børn får deres første trygge møde med et pædagogisk læringsmiljø. Ved at løfte økonomien, styrke ledelseskraften og forbedre de fysiske rammer skaber vi bedre betingelser for både børns trivsel og udvikling samt dagplejernes arbejdsmiljø. En styrket dagpleje bidrager til børnenes tidlige læring og sociale udvikling – og dermed også til tryghed for familierne. Investeringer i dagplejen er derfor en investering i både børnene, dagplejerne og hele lokalsamfundet.

Mulige finansieringskilder: Bedre kapacitetsudnyttelse, justering af takster og udnyttelse af eksisterende økonomiske råderum.

Flere voksne i klasseværelset er nøglen til en stærkere folkeskole

Folkeskolen er grundpillen i børns faglige udvikling, sociale trivsel og dannelse som hele mennesker. Skolen skal ikke blot formidle viden, men også skabe trygge og inkluderende rammer, hvor børn kan vokse, lære og udvikle sig – både fagligt og personligt. For at sikre, at alle børn i Aarhus Kommune får lige muligheder for at lykkes, er det afgørende, at folkeskolerne tilføres de nødvendige ressourcer til at understøtte et sådant læringsmiljø.

Radikale Venstre foreslår derfor et øremærket, markant økonomisk løft til Aarhus' folkeskoler med særlig fokus på at udvide to-voksenordningen. Denne ordning indebærer, at der er flere voksne til stede i klasseværelset, hvilket er en veldokumenteret og effektiv måde at styrke både faglighed og trivsel på. Flere voksne i klassen giver mulighed for øget opmærksomhed på den enkelte elevs behov, forbedret klasseledelse og bedre muligheder for målrettet støtte, så ingen elever overses, og alle får de bedste forudsætninger for at følge med og udvikle sig.

Aarhus Lærereforening har klart peget på behovet for flere lærere i klasseværelset som en nødvendig forudsætning for at løfte opgaven med at sikre høj kvalitet i undervisningen. En øget voksenandel i klasserne vil ikke blot gavne den generelle undervisning, men især styrke indsatsen over for de elever, som står over for særlige udfordringer. Det gælder blandt andet tosprogede elever, elever med sociale og faglige vanskeligheder samt børn, der har behov for ekstra støtte. For disse elever er flere voksne en afgørende faktor for at kunne opretholde motivationen, sikre tryghed og mindske risikoen for, at de falder uden for fællesskabet eller mister lysten til skolegangen.

Udvidelsen af to-voksenordningen vil samtidig øge læringsudbyttet for alle elever ved at skabe mere ro i klassen, flere muligheder for differentieret undervisning og øget fokus på trivsel og sociale relationer. Dette vil styrke det samlede læringsmiljø og bidrage til en mere inkluderende skole, hvor alle børn kan udvikle sig efter deres evner og forudsætninger.

En to-voksenordning vil ikke alene være til gavn for eleverne, men der vil også være en økonomisk gevinst for Aarhus Kommune. To-voksenordning vil dæmme op for problemet med skoleværing. For Aarhus Kommune koster det både direkte og indirekte i kommunekassen, når elever ikke kommer i skolen, og derfor skal en investering af to voksen-ordning ses som en gevinst for Aarhus Kommune.

Derfor foreslår Radikale Venstre, at der afsættes øremærkede midler til en betydelig udvidelse af to-voksenordningen i kommunens folkeskoler. Det er en målrettet investering, som er nødvendig for at skabe en folkeskole, der både er fagligt stærk og socialt inkluderende – en folkeskole, hvor alle børn, uanset baggrund, får lige muligheder for at lykkes og trives.

Udviklingsprogram for pædagogisk kvalitet i fritidstilbud

Fritidsinstitutionerne spiller en vigtig rolle i børns og unges hverdag – som frirum, læringsmiljø og sociale fællesskaber. Pædagogerne i SFO'er og fritidsklubber har en særlig faglighed, der bidrager til børns trivsel, relationer og personlige udvikling. Deres arbejde understøtter skolens mål og er en vigtig del af sammenhængen i barnets liv.

Der er dog behov for at styrke det faglige udviklingsrum i fritidstilbuddene, så pædagoger får mulighed for at afprøve nye metoder, udvikle inkluderende praksis og samarbejde tættere med skolen. Det kræver både ressourcer og struktur, som ikke altid er til stede i dag.

Formål

Formålet med forslaget er at etablere et udviklingsprogram, hvor fritidstilbud kan søge midler til faglige udviklingsprojekter, der fremmer børns trivsel, styrker pædagogisk kvalitet og bygger bro til skolens læringsmiljø. Indsatsen skal styrke innovation, tværfagligt samarbejde og videndeling i det fritidspædagogiske felt.

Effekter

Udviklingsprogrammet vil give fritidspædagoger mulighed for at arbejde systematisk med faglig udvikling og samskabelse med skoler, forældre og civilsamfund. Det styrker de sociale og læringsmæssige fællesskaber for børn og bidrager til at reducere mistrivsel og ulighed. Samtidig skabes der ny viden og praksis, som kan spredes på tværs af kommunen.

Det indstilles

- At der afsættes 4 mio. kr. årligt i perioden 2026–2028 til et udviklingsprogram for pædagogisk kvalitet i fritidstilbud
- At midlerne udmøntes gennem en pulje administreret af Børn og Unge-forvaltningen
- At der udarbejdes kriterier for støtte med fokus på trivsel, inklusion og samarbejde med skolen

Finansiering

Forslaget finansieres af forhandlingsreserven.

Pulje til forebyggende og inkluderende indsatser i almenområdet

Flere børn og unge i Aarhus oplever mistrivsel og har behov for ekstra støtte i hverdagen. Alt for ofte er det økonomi og personalemangel, der afgør, om børn får den rette hjælp – ikke behovet. Mange børn kunne få den nødvendige støtte i almenområdet, hvis skoler og dagtilbud havde flere ressourcer til at gribe tidligt ind.

Der er behov for en struktureret indsats, der gør det muligt for institutionerne at arbejde mere systematisk og målrettet med inkluderende praksis, før vanskeligheder vokser og fører til eksklusion eller segregering.

Formål

Formålet med forslaget er at støtte skoler og institutioner i at skabe trygge, inkluderende miljøer, hvor børn med begyndende vanskeligheder får støtte rettidigt. Puljen skal gøre det muligt at iværksætte forebyggende tiltag lokalt – tilpasset det enkelte barns eller gruppes behov.

Indsatsen skal blandt andet kunne omfatte:

- Co-teaching eller to-voksenordninger

- Forløb med ekstra pædagogisk personale
- Indsatser rettet mod social inklusion og fællesskab
-

Effekter:

Puljen vil give skoler og daginstitutioner mulighed for at sætte tidligt ind over for børn i begyndende mistrivsel – i vante omgivelser, tæt på kammerater og kendte voksne. Det forebygger, at problemer vokser sig større, og det styrker fællesskabet for alle børn.

Samtidig skabes bedre arbejdsforhold for det pædagogiske personale og mindre pres på det specialiserede område.

Det indstilles:

- At der afsættes 8 mio. kr. årligt i perioden 2026–2028 til en pulje målrettet forebyggende og inkluderende indsatser i almenområdet
- At midlerne administreres af Børn og Unge-forvaltningen med fokus på faglighed, fleksibilitet og tidlig indsats
- At der afsættes midler til evaluering og vidensopsamling med henblik på fremtidig skalering

Finansiering:

Forslaget finansieres af forhandlingsreserven.

Genindførelse af modersmålsundervisning i Aarhus Kommune

Det foreslås, at Aarhus Kommune genindfører et tilbud om modersmålsundervisning til elever med anden sproglig baggrund end dansk. Undervisningen skal bidrage til øget trivsel, faglig udvikling og styrket integration – og være målrettet elever fra tredjelande udenfor EU. Tiltaget skal ses som en investering i flersproglige børns ressourcer, identitet og læringsparathed, i tråd med nationale og internationale anbefalinger.

Baggrund:

Modersmålsundervisning var tidligere et kommunalt tilbud i Aarhus, men blev afskaffet som en del af sparetiltag. Forskning og erfaringer viser imidlertid, at elever, som vedligeholder og udvikler deres modersmål, har lettere ved at tilegne sig nye sprog – herunder dansk og engelsk – og opnår bedre resultater i skolen.

Modersmålsundervisning understøtter også børns kulturelle identitet, øger forældres engagement i skolen og fremmer social integration. Mange europæiske lande tilbyder modersmålsundervisning som en del af en inkluderende skolepolitik, og flere danske kommuner (herunder København og Odense) har valgt at genoptage eller styrke deres indsats.

I Aarhus Kommune har en stor del af eleverne i grundskolen en anden sproglig baggrund end dansk. Genindførelsen af modersmålsundervisning vil kunne gavne en stor gruppe børn og unge – og samtidig bidrage til et mere inkluderende og differentieret skolevæsen.

Effekter og målsætninger:

- **Styrket faglighed:** Understøtter elevernes generelle sprog- og læsefærdigheder
- **Øget trivsel:** Børn, der føler sig anerkendt i deres sproglige og kulturelle baggrund, trives bedre

- **Bedre integration:** Modersmålsundervisning styrker både skole-hjem-samarbejde og elevernes selvtillid i mødet med dansk skolekultur
- **Styrket forældreinddragelse:** Giver flere forældre bedre forudsætninger for at engagere sig i børnenes skolegang

Økonomi:

Der afsættes årligt 3 millioner kroner til undervisning og materialer, der er specielt rettet mod udvalgte skoler med en stor andel af tosprogede elever. Denne bevilling har til formål at sikre, at skolerne får de nødvendige ressourcer til at kunne tilbyde modersmålsundervisning af høj kvalitet, så eleverne får bedst muligt udbytte af undervisningen.

Sammenhæng med Aarhus Kommunes strategi:

Genindførelse af modersmålsundervisning understøtter flere af kommunens politikker og strategier, herunder:

- **Børne- og ungepolitikken:** Fokus på lige muligheder og differentieret undervisning
- **Integrationspolitikken:** Styrker aktivt medborgerskab og sprogkompetencer
- **Uddannelsesstrategien:** Understøtter flersproglige elevers faglige progression

Tilskud til hjemmepasning - hjælp til aarhusianske børnefamilier

Alle børn fortjener den bedst mulige start på livet. For nogle børn vil en god start være at blive passet længere tid hjemme af forældrene. Det kan tillige være, at omstændigheder i familien bevirker, at hverdagen hænger lidt bedre sammen, når barnet passes hjemme i en periode. Familier, uanset deres form, er en af grundstenene i vores samfund. Alle familier er unikke og har forskellige behov. Hvad der fungerer for en familie, er ikke nødvendigvis det rigtige for en anden. Det er nemlig forældrene, der typisk bedst kender barnets behov. Skal en familie fungere optimalt, må vi som myndighed sørge for at understøtte dem på bedst mulig vis og skabe nogle rammer herfor. Det kan vi bl.a. gøre ved at give dem flere muligheder til at indrette deres liv, som de selv ønsker og føler behov for. Forslagsstillerne ønsker derfor, at Aarhus Kommune, inden for dagtilbudslovens rammer, giver flere valgmuligheder til de aarhusianske forældre i forhold til børnepasning. Vi foreslår derfor at indføre tilskud til hjemmepasning af egne børn, op til 5-års alderen. Dagtilbudsloven giver i dag kommunerne mulighed for at understøtte pasning af egne børn hjemme ved at give forældrene tilskud til hjemmepasning. Dette har mange andre kommuner i regionen og landet allerede benyttet til glæde for de forældre, som har fået mere fleksibilitet gennem ordningen. I Aarhus Kommune tilbydes der imidlertid ikke tilskud til pasning af egne børn. Forslaget vil dermed give mere frihed og fleksibilitet for børnefamilier, hvilket understøtter Aarhus Kommunes ambition om at være en attraktiv by for børnefamilier at bosætte sig i. De lovgivningsmæssige rammer i dagtilbudsloven er allerede klare og stiller både rimelige og fornuftige betingelser. Forslagsstillerne frygter derfor ikke en u hensigtsmæssig brug af reglerne. Eksempelvis kan forældre kun få tilskud i op til 1 år pr barn og kun til maksimalt tre børn. Derudover stilles der tillige krav til den hjemmegående forælders danskundskaber, så det enkelte barn ikke stilles dårligere, når det senere kommer i daginstitution eller skal starte i skole. Lovgivningen bevirker ydermere, at kommunens tilskud maksimalt må udgøre 85 procent af den udgift, som kommunen ville have ved en plads i et dagtilbud. Forslagsstillerne ønsker at anvende denne mulighed fuldt ud, så pengene i størst mulige omfang følger barnet. Der vil herved kunne være en mulig økonomisk fordel for kommunen at lade forældrene passe deres barn hjemme, da de resterende midler vil kunne bruges på andre børn i institutionerne. Ordningen kan endda være med til at mindske presset på institutionspladserne i hele Aarhus Kommune, som det

blandt har været tilfældet i andre kommuner med tilsvarende ordning. Forslagsstillerne mener, at tryghed og valgfrihed går hånd i hånd ved dette forslag. Ved at give forældrene det frie valg kan der skabes sunde rammer om familielivet, hvilket øger trygheden for det enkelte barn. Forslagsstillerne mener Aarhus Kommune har en pligt i at understøtte det frie valg, tilbyde familierne flere muligheder til at indrette familielivet med og lade pengene følge de små medborgere. Det indstilles derfor, at Aarhus Kommune tilbyder hjemmepasningsmulighed for aarhusianske børnefamilier.

Finansiering:

Via det økonomiske råderum.

Skolekørsel fra begge bopælsadresser ved delt forældreskab

Budgetforslaget skal sikre, at børn med bevilliget skolekørsel igen kan få bevilget kørsel fra begge bopælsadresser ved delt forældreskab – og ikke kun fra den folkeregisterførte adresse. Dette for at understøtte børns trivsel og reelle bopælssituation i skilsmisefamilier.

Som konsekvens af budgetforliget 2023 er skolekørsel i dag kun mulig fra barnets folkeregisteradresse, hvilket har skabt praktiske og sociale udfordringer for familier med delt bopæl. Forslaget sigter mod at genindføre den tidligere ordning, hvor der blev ydet skolekørsel fra begge adresser.

Det foreslås derfor, at der i budgettet afsættes midler til at genindføre skolekørsel fra begge bopælsadresser for børn i skilsmisefamilier, hvor der i dag er bevilget skolekørsel, men hvor ordningen er begrænset til folkeregisteradressen.

Forvaltningen anmodes om:

1. At redegøre for den konkrete besparelse, der er opnået siden begrænsningen af skolekørsel til én adresse blev indført.
2. At udarbejde et overslag over det årlige finansieringsbehov for en fuld genindførsel af skolekørsel fra begge forældre-adresser – herunder forventet antal berørte børn og kørselstyper – med henblik på at genindføre kørselsordningen for begge bopælsadresser.

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Borgerrådgivning på handicapområdet

I 2019 vedtog Byrådet en handicappolitik med ambitiøse visioner, om at gøre Aarhus til en inkluderende by for alle. Målet er, at borgere med handicap aktivt deltager i samfundet og bidrager i det omfang, det er muligt. Derfor skal alle borgere have de nødvendige ressourcer og færdigheder til at skabe et godt selvstændigt liv. Dette indebærer både ansvar for ens eget liv og fællesskabets støtte til dem, der har behov for det. Borgere med handicap skal have de samme rettigheder og pligter som alle andre.

Handicappolitikken henviser også til FN's handicapkonvention, der inkluderer retten til et selvstændigt liv og til fuld deltagelse i samfundet.

I 2019 fastslog vi i Byrådet, at Aarhus skal være en førende kommune inden for handicapområdet. Desværre ser det ud til, at Aarhus Kommune har udfordringer med at leve op til disse intentioner ifølge Handicaprådet.

Vi ser blandt andet følgende problemer i Aarhus:

- Borgere får reduceret eller frataget deres BPA-ordning.
- Borgere i botilbud mister deres rengøringservice.
- Støtten til ferier for borgere i botilbud er blevet reduceret.
- Der er fejl og mangler i mange sager om hjemmetræning til børn med handicap.
- Der sker nedskæringer i kørselsordninger for børn med handicap.
- Der er lange ventetider på ansøgninger om hjælpemidler.

Fejlene i den kommunale forvaltning er dybt bekymrende og kræver en nøje indsats for at sikre borgernes retssikkerhed på handicapområdet. For mange borgere er det uklart, hvor de skal henvende sig for at få den nødvendige juridiske hjælp. Denne usikkerhed svækker borgernes position og kan føre til forsinkelser eller forhindringer i at opnå den støtte og assistance, de har behov for.

Derfor er det af afgørende betydning at etablere tydelige retningslinjer og lettilgængelig information om rettigheder og muligheder for juridisk støtte. På den måde kan vi styrke borgernes position og sikre, at de får den nødvendige hjælp og beskyttelse i deres juridiske sager med kommunen.

Derfor foreslår Radikale Venstre oprettelsen af en kommunal retshjælp, som borgerne kan henvende sig til for rådgivning og svar på spørgsmål vedrørende juridiske forhold. Dette vil styrke dialogen mellem borger og kommune og gøre borgerne til aktive deltagere i deres juridiske forhold.

Konkret foreslår vi:

- At magistratsafdelingen Sociale Forhold- og Beskæftigelse samt Sundhed- og Omsorg etablerer en borgerrådgiver som myndighedsperson. Dennes opgaver vil inkludere at støtte og sikre borgerens retssikkerhed i kommunalforvaltningen, rådgive og vejlede borgerne, give dem en klar indgang til uvildig rådgivning om sagsbehandling i kommunen samt finde løsninger til komplekse problemstillinger.
- Borgerrådgivningens primære fokus vil være på myndighedsområdet inden for de større velfærdsområder. Den vil hjælpe borgerne med at forstå afgørelser, breve og hvor de kan

henvende sig med specifikke spørgsmål eller hvordan de kan klage over en afgørelse fra kommunen.

- Radikale Venstre ønsker belysning af økonomien af forslaget

Derudover vil vi opfordre til, at forvaltningen søger midler fra Udlodningspuljen til handicaporganisationer og -foreninger (ULHAN), jf. § 07.18.19.20. Formålet med denne ansøgningspulje er at yde driftsstøtte til landsdækkende handicaporganisationer og -foreninger med henblik på at styrke deres arbejde på det sociale område. Målgruppen er borgere med handicap og deres pårørende.

Disse midler vil bidrage til at sikre et solidt økonomisk fundament for etableringen og drift af den foreslåede borgerrådgiver, hvilket vil styrke den overordnede indsats for at sikre borgeres retssikkerhed og bistå dem i deres juridiske sager med kommunen.

Tilskud til foreningen Leg og Lær – styrkelse af medborgerskab og demokratiske værdier

Det foreslås, at Aarhus Kommune yder et årligt driftstilskud til foreningen *Leg og Lær*, som med stor succes afholder medborgerskabskurser for nytilkomne og etablerede borgere med anden etnisk baggrund end dansk. Kurserne fremmer aktivt medborgerskab, demokratisk forståelse og deltagelse i samfundslivet. Foreningen bidrager til øget sammenhængskraft og integration i Aarhus gennem en praksisnær, inkluderende og opsøgende tilgang. Et fast tilskud vil sikre foreningens fortsatte virke og mulighed for at udvide indsatsen til flere lokalområder.

Baggrund:

Foreningen *Leg og Lær* har gennem flere år arbejdet med at styrke medborgerskab blandt børn, unge og voksne med etnisk minoritetsbaggrund og nytilkomne borgere. Foreningen anvender en pædagogisk tilgang baseret på dialog, leg, deltagelse og tillid – og har haft dokumenteret succes med at øge deltagernes:

- Kendskab til grundlæggende demokratiske rettigheder og pligter
- Deltagelse i forenings- og fritidsliv
- Forståelse af samfundsstruktur, ligestilling og ytringsfrihed
- Sprogudvikling og selvtillid

Foreningens kurser er særligt efterspurgt blandt kvinder og unge, der ellers har lav deltagelse i traditionelle foreningsfora. Kurserne suppleres af fællesspisninger, udflugter og samarbejde med lokale skoler og foreninger. Rådmanden for Sociale Forhold og Beskæftigelse har ved et par lejligheder deltaget i diplom overrækkelser og rost initiativet.

Formål med tilskuddet:

Et årligt driftstilskud fra Aarhus Kommune vil gøre det muligt for *Leg og Lær* at:

- Udvide kapaciteten og gennemføre flere medborgerskabskurser i lokalområder som Frydenlund, Gellerup, Trige, Bispehaven og Viby
- Rekruttere og uddanne frivillige instruktører og rollemodeller
- Styrke samarbejdet med skoler, fritidsliv og lokale aktører
- Udvikle nye metoder og materialer målrettet børn, unge og familier

Sammenhæng med Aarhus Kommunes politikker og strategier:

Tilskuddet til *Leg og Lær* understøtter en række centrale kommunale mål og strategier:

- **Integrationspolitikken:** Fremmer aktivt medborgerskab, lige muligheder og deltagelse
- **Børn og Unge-politikken:** Bidrager til demokratisk dannelse og fællesskab
- **Udsatte områder:** Skaber lokal forankring og deltagelsesmuligheder
- **Byrådets ambition om at styrke trivsel og demokratisk forståelse i hele byen**

Effekter:

Med et relativt beskedent tilskud kan *Leg og Lær* nå ud til over 300 deltagere årligt og styrke Aarhus' position som en by, hvor alle borgere – uanset baggrund – bliver mødt med forventning, støtte og mulighed for at deltage aktivt i fællesskabet.

Kurserne øger både trivsel og tillid til samfundet – og er et konkret bidrag til at styrke **social sammenhængskraft, demokratisk bevidsthed og lokalt engagement** i hele Aarhus.

Forslag:

- At yde et kommunalt tilskud på 1 mio. kr. til foreningen Leg og Lær-indsatsen for at sikre fortsat udvikling og kontinuitet i et initiativ, der allerede har vist sin værdi. Indsatsen understøtter aktivt læring og praksis af medborgerskab – noget, der ikke er en selvfølge, men kræver både erfaring og engagement.

Finansiering:

Midlerne skal findes i det økonomiske råderum.

Efterværn for anbragte børn

Efterværn har til opgave at styrke den unge, så de efter anbringelsen kan få bygget en selvstændig tilværelse op. Radikale Venstre mener at efterværnsindsatser er vigtige at vedligeholde, da de for mange anbragte unge fungerer som et ekstra støtteben i mødet med det voksne liv. Anbragte børn har ofte ikke de samme ressourcer med sig i livet bl.a. grundet et manglende netværk og de har ofte haft en langt mere problematisk barndom, der stadig kan trykke. Det gør den unges liv langt mere vanskeligt at balancere end gennemsnittets. Tryghed, selvstændighed og frihed er dog en ret som alle mennesker har, og derfor skal vi styrke de anbragte unge, som måtte have brug for det.

Derfor foreslår Radikale Venstre, at vi skal investere i flere efterværnsindsatser. Desværre er det tidligere set at efterværnsindsatser er påbegyndt, men hurtigt har været nødsaget til at lukke igen efter få måneder grundet finansielle årsager. En finansiell prioritering til efterværn skal dermed sikre, at efterværnsindsatserne får en reel chance til at påbegynde. Vi ved at gode ting tager tid, og derfor kræver det flere midler til at hjælpe anbragte unge godt på vej i livet.

Konkret foreslår Radikale Venstre, at MSB udarbejder en belysning, hvor det klargøres hvilke efterværnsindsatser, der er i Aarhus Kommune, hvorved der kan arbejdes med en videreudvikling af indsatserne.

Støtte til etablering og drift af frivillige reparationscaféer i Aarhus Kommune

Forslaget retter sig mod MKB og MSB

Formålet med forslaget er at fremme cirkulær økonomi, reducere affald og styrke lokale fællesskaber gennem støtte til frivilligt drevne reparationscaféer i Aarhus Kommune. Caféerne skal give borgere mulighed for at få hjælp til at reparere defekte ting frem for at smide dem ud – med fokus på læring, genbrug og klimahandling. Forslaget flugter således med EU's handlingsplan for cirkulær økonomi under den europæiske Green Deal.

Reparationscaféer, eller "repair cafés", er typisk drevet af frivillige ildsjæle, som tilbyder hjælp til at reparere eksempelvis elektronik, cykler, tøj, mindre møbler og husholdningsudstyr. På den måde kombinerer de klimamæssige, økonomiske og sociale formål:

- Klimamæssigt ved at reducere forbruget og forlænge produkters levetid.
- Socialt ved at skabe inkluderende fællesskaber, hvor mennesker mødes på tværs af baggrund.
- Læringsmæssigt ved at dele praktisk viden og værktøj mellem generationer.

Flere steder i landet har lokale reparationsinitiativer vist sig som succeser, men de er ofte afhængige af midlertidig finansiering og uegnede faciliteter. For at styrke og fastholde dem kræver det en kommunal indsats.

Det foreslås, at Aarhus Kommune i budgettet afsætter 1,5 mio. kr. til etablering og drift af lokale reparationscaféer, fordelt på støtte til opstart og etablering, drift, koordination / netværk og fundraising samt videndeling og skole-/ bibliotekssamarbejde.

Målgruppe:

- Frivillige foreninger og netværk, lokale ildsjæle og grønne fællesskaber.
- Borgere med håndværker -/ teknikerbaggrund, fx pensionister, faglærte, unge i lære mv.
- Alle borgere i Aarhus, især dem uden økonomisk råderum til at købe nyt.

Målsætning:

- Etablering af 5-10 aktive reparationscaféer i lokalområder i Aarhus (ideelt set én i hvert lokalområde)
- Engagering af 150+ frivillige og tusindvis af borgere i klimahandling.
- Reduktion i affaldsmængder og CO₂-udledning.
- Styrkede fællesskaber og øget tillid på tværs af generationer og bydele.

BORGMESTERENS AFDELING

International strategi Aarhus

Forslag fra Det Konservative Folkeparti, Socialdemokratiet, Socialist Folkeparti, Radikale Venstre, Moderaterne

Forslaget retter sig mod Borgmesterens afdeling, Magistraten for Kultur og Borgerservice, Magistraten for Sociale Forhold- og Beskæftigelse

Hvad vil vi gerne opnå? Hvorfor stilles forslaget?

Vi har gennem de seneste 10 år i Aarhus set en fordobling af international arbejdskraft i Aarhus Kommune, og der er ikke noget som tyder på at det bliver færre, tværtimod. Aarhus byråd vedtog i januar 2025 "Strategi for rekruttering og fastholdelse af international arbejdskraft i Aarhus" I den forbindelse vedtog byrådet at etablere en paraplyorganisation til arbejdet med den internationale strategi. Paraplyorganisationen skal være den drivende kraft i opfyldelsen af strategien:

Aarhus tiltrækker og fastholder international arbejdskraft således, at der er den nødvendige kvalificerede arbejdskraft for at kunne fastholde velfærdssamfundet og konkurrencekraften i private virksomheder.

Det kræver også, at vi som kommune har de rette rammer for at være en velkommen by som internationale gerne vil flytte til, etablere sig og blive her.

Underudvalget, til økonomi- og erhvervsudvalget, der havde til opgave at komme med anbefalinger til rekruttering og fastholdelse af international arbejdskraft. Byrådet, har med vedtagelsen af strategien sat midler af til paraplyorganisation.

Strategien har i alt 10 indsatser, flere af dem er rettet mod myndighedsopgaver som udføres af Aarhus kommune. Det omhandler dette budgetforslag.

Partierne i økonomi- og erhvervsudvalget foreslår:

Tilstrækkelig kapacitet i Borgerservice til CPR/MitID.

En naturlig konsekvens af at der kommer flere internationale til Aarhus er et øget pres på den administrative modtagelse. Det er oprettelse af CPR/MitID, dagtilbud, skole osv. Det kræver et fysiske fremmøde i Borgerservice.

Det foreslås:

CPR/MitID er afgørende for at gebærde sig i det danske samfund. Der kan ikke oprettes bankkonto, børn kan ikke skrives op til dagtilbud osv. Derfor ønsker vi en styrkelse af Borgerservice med et serviceniveau på at få CPR/MitID inden for 2-6 dage

Tættere tilknytning studerende

I Aarhus har vi ca 6500 internationale studerende, det er en væsentlig kilde rekruttering af veluddannet international arbejdskraft.

Tilknytning til erhvervslivet og et godt socialt liv er væsentlige elementer når en studerende vælger at blive i Aarhus.

Det foreslås:

For at styrke overgangen til arbejdsmarkedet foreslås indsats under studietiden og i tiden efter

afsluttet studie med workshops, virksomhedsbesøg mentornetværk. Mål 200 studerende deltager årligt / 50 studerende har Erhvervsmentor

Sociale arrangementer med fokus på at flere internationale studerende møder danske studerende. Der afholdes årligt 2 arrangementer på de uddannelsessteder hvor der er internationale studerende.

Job til partner

Hvert år kommer der familier til Aarhus hvor den ene part har fået job, det er dog ikke altid nemt at omsætte kompetencerne til en dansk kontekst. Vi ønsker der kommer øget fokus på hvordan partneren kan blive et aktiv på det århusianske arbejdsmarked, bl a gennem netværk og deltagelse på de initiativer der allerede findes inden for brancher hvor der mangler kvalificeret arbejdskraft, fx grøn omstilling.

Det foreslås:

Økonomi til deltagelse i forløb og netværksdannelse, fx målrettede forløb til den grønne omstilling, netværk til virksomheder. Mål: 10 efteruddannelsesforløb årligt.

Hjælp til selvhjælp

Internationale der søger til Aarhus for arbejde eller studie er ofte meget selvhjulpne, de har lavet et positivt tilvalg til Aarhus og vil ofte selv søge information. Information der er væsentlig for at have en hverdag i Aarhus, og blive her. Event hvor det er muligt at møde foreninger og organisationer, adgang til engelsksproget hjemmeside med oplysninger om myndighedsforhold og temaoplæg om skoler, sundhedsvæsen osv i Danmark.

Det foreslås:

Vi ønsker at rammerne for hjælp til selvhjælp skal være så gode og nemme som muligt. Det sker bl a gennem: Aarhus City Welcome , Newcomers Evening , engelsk hjemmeside, og velkomstbrev.

Erhvervsturisme i Aarhus

Forslag fra Det Konservative Folkeparti, Moderaterne og Radikale Venstre.

Erhvervsturisme er en væsentlig erhvervsindsats i Aarhus kommune. Årligt omsættes der for 2,6 mia kroner, hvilket er knap halvdelen af den samlede omsætning inden for turisme på 5,8 mia. Det kræver en målrettet indsats at tiltrække erhvervsturister til Aarhus VisitAarhus understøtter aarhusianske virksomheder, vidensinstitutioner, erhvervsfyrtårne og klynger med branding og tiltrækning af arbejdskraft, med internationale konferencer som virkemiddel og udvikler nye mødeformater, der øger værdiskabelsen ifm. møder, konferencer og kongresser. Arbejdet med at tiltrække konferencer og kongresser til Aarhus er ofte ressourcekrævende og årelange processer, som ingen virksomheder har mulighed for at løfte alene. Det sker gennem udarbejdelse af omfattende ansøgningsbud, og det giver stor værdi, når det lykkes at tiltrække konferencer og kongresser til Aarhus. Denne opgave varetages af VisitAarhus. Erhvervspakken har tidligere bevilget midler. I 2025 er der afsat 4 mio til at Erhvervsturisme til Aarhus og tiltrækningen af store både nationale og internationale konferencer. De kommende tre år er der afsat 1. mio årligt. Det lavere beløb vil betyde en væsentlig nedgang i muligheden for at byde ind på konferencer, og dermed en væsentlig mindre indtægt på Erhvervsturismen i Aarhus. Partierne bag forslaget foreslår, at der afsættes 4.5 mio årligt til styrkelse af Erhvervsturisme over de næste 3 år. VisitAarhus gearer de kommunale midler til erhvervsturismen i Aarhus med statsmidler (aktuelt ca. 600.000 kroner årligt plus projektmidler) samt med midler fra turismevirksomhederne i Aarhus svarende til beløbet fra Aarhus Kommune. Disse beløb fra staten og virksomhederne afhænger af den kommunale bevilling.

Erhvervsturismen får en nøglerolle, når hotelkapaciteten i Aarhus i 2026 øges med 966 nye værelser. Dette svarer til en stigning på 50%. De mange nye værelser har en positiv indvirkning på beskæftigelsen i Aarhus. En øget hotelkapacitet er ikke og vil ikke være vedvarende, såfremt indsatsen for erhvervsturisme ikke øges, der investeres klogt i markedsføring mm i fællesskab med branchens aktører. Ser man på erfaringerne fra f.eks. København må Hotellerne forvente at opleve et lille dyk i belægning og priser når kapaciteten øges så markant, men for hurtigt at komme tilbage og realisere det potentiale byen har med den nye hotelkapacitet er det vigtigt at vedligeholde den strategiske indsats for at tiltrække flere erhvervsturister. Hoteller, konference-faciliteter og restauranter ansætter mange i ufaglærte job og mennesker på kanten af arbejdsmarkedet, hvilket bidrager positivt til beskæftigelsen i Aarhus.

Finansiering: Erhvervspuljen

Aarhus Kommune skal tiltrække mere europæisk og international arbejdskraft

Motivation

Aarhus Kommune har mange vigtige virksomheder, som har brug for mere arbejdskraft, hvis de skal kunne følge med efterspørgslen. Aarhus Kommune er afhængig af, at virksomheder kan få den nødvendige arbejdskraft, for virksomhederne er med til at gøre Aarhus Kommune til et attraktivt sted at bo, og derfor skal Aarhus Kommune aktivt hjælpe til, at der er flere internationale, der bliver en del af virksomhedernes arbejdsstyrke. Aarhus er allerede en attraktiv by for mange internationale, men kommunen kan blive endnu bedre til at opsoge kvalificeret arbejdskraft.

Forslag

Aarhus Radikale Venstre foreslår, at kommunen i partnerskab med Aarhus Universitet og relevante virksomheder afsøger muligheden for at lave en international kampagne f.eks. i europæiske lande, blandt andet på baggrund af Danmarks EU-formandskab, hvor man aktivt rekrutterer studerende til Aarhus. Kampagnen skal særligt fokusere på studerende indenfor STEM-fagene, for her vil der være meget stor jobgaranti.

Kampagnen skal være forankret i borgmesterens afdeling, men med inddragelse af relevante aktører. Kampagnen skal være tydelig om uddannelsesmuligheder, studiejobs og boligløsning.

Økonomi

Forslaget skal finansieres af kommunens råderum samt økonomi fra Aarhus Universitet og relevante virksomheder.

Etablering af Flere Studiejobs i Aarhus Kommune

Forslaget retter sig mod BA og MSB

Forslag skal styrke de unges tilknytning til arbejdsmarkedet og lette overgangen fra studie til arbejde ved at etablere flere relevante og meningsfulde studiejobs i Aarhus Kommune. Studiejobs er en vigtig brik i at fastholde unge i uddannelse og give dem kompetencer, der rækker ud over det rent faglige, og kan bidrage til løsningen af den personalemæssige udfordring som findes i kommunen.

Det foreslås at Aarhus Kommune i budgetåret 2026 afsætter 2 mio. kr. til følgende formål:

Etablering af op til 100 nye studiejobs i kommunale institutioner, forvaltninger og samarbejdsaftaler med NGO'er og erhvervsliv.

Tilskudsordning til kommunale afdelinger og partnere, der vil ansætte studerende i deltidsstillinger (op til 15 timer/uge).

Særlig fokus på jobs med samfundsrelevans, f.eks. indenfor klimaomstilling, velfærdsteknologi, børn & unge, ældrepleje samt kultur og integration.

Rekrutteringsplatform og onboarding – udvikling af et digitalt katalog over ledige studiejobs, samt oplæring i arbejdsmiljø og opgaveløsning.

Indsatsen skal bidrage til:

- Øget tilknytning mellem studerende og arbejdsmarkedet.
- Kompetenceudvikling og netværksopbygning.
- Bedre fastholdelse af unge i Aarhus efter endt uddannelse.
- Socialt ansvar i den offentlige sektor – kommunen som rollemodel.

Målgruppe:

Studerende på videregående uddannelser i Aarhus, herunder universitetsstuderende, professionsbachelor og studerende på erhvervsakademier.

Finansiering:

Der afsættes 2 mio. kr. i 2026, finansieret gennem omprioritering inden for beskæftigelses- og uddannelsesområdet, samt mulig medfinansiering gennem statslige puljer eller EU-midler.

Ladeinfrastruktur til medarbejdere i Business Region Aarhus

Forslaget skal fremme den grønne omstilling af transportsektoren ved at gøre det lettere for medarbejdere i virksomheder i Business Region Aarhus at skifte til elbil. Dette skal ske gennem støtte til etablering af ladefaciliteter på arbejdspladser og oplysning om mulighederne for skattefri el-opladning, som arbejdsgivere kan tilbyde deres ansatte.

Baggrund:

Transportsektoren står for en væsentlig del af de lokale CO₂-udledninger. Selvom elbiler udgør en stadig større andel af den samlede bilpark, udgør manglende adgang til opladning en barriere – særligt for medarbejdere, der ikke har mulighed for at lade op hjemme. Arbejdspladsen er derfor en oplagt lokalitet til daglig opladning.

Samtidig har folketinget vedtaget en skattefri ordning for arbejdsgiverbetalt opladning (Ligningslovens §16), hvilket gør det muligt for virksomheder at tilbyde medarbejdere gratis eloplading uden skattepligt. Men mange virksomheder mangler både viden og incitament til at tage det næste skridt.

Det foreslås derfor, at Aarhus Kommune afsætter 3 mio. kr. i budgettet til et program med følgende overskrifter:

1. Støttepulje til ladeinfrastruktur

Pulje på 2 mio. kr. til medfinansiering af ladestandere på private og offentlige arbejdspladser i Business Region Aarhus. Puljen suppleres med midler fra de øvrige kommuner.

Maksimalt støttebeløb pr. virksomhed: 50.000 kr.

Puljen målrettes særligt virksomheder uden eksisterende lade faciliteter eller med lav dækning i forhold til antal medarbejdere.

2. Rådgivnings- og informationsindsats

Afsættelse af 1 mio. kr. til en kommunal kampagne og individuel vejledning til virksomheder.

Kampagne skal især fokusere på muligheden for at tilbyde skattefri opladning af elbiler til ansatte, teknisk og praktisk vejledning om installation og drift, samt brug af cases og best practice fra lokale virksomheder.

3. Partnerskaber og regional skalering

Initiativet forankres i et samarbejde med Business Region Aarhus og relevante aktører som DI, Dansk Erhverv, branchefællesskaber og grønne mobilitetsnetværk.

Der søges supplerende midler fra nationale grønne fonde og EU-programmer.

Aarhus Kommune tager samtidig initiativ til at række ud til de øvrige kommuner i Business Region Aarhus med henblik på, at også de bidrager økonomisk til puljen og deltager aktivt i indsatsen. Formålet er at sikre en bredere geografisk dækning og opnå en fælles, ambitiøs regional grøn mobilitetsstrategi.

Målgruppe:

Private og offentlige virksomheder med mere end 10 ansatte i Business Region Aarhus.

Medarbejdere, der pendler til arbejdspladser i regionen og mangler opladningsmuligheder hjemme.

KULTUR OG BORGERSERVICE

Støtte til Teater Refleksion frem mod flytning Gellerup

Baggrund

Teater Refleksion er en markant aktør i det aarhusianske teatermiljø og har i mange år leveret kvalitetsforestillinger for både børn og voksne – lokalt, nationalt og internationalt. I perioden 2020–2026 har teatret dog oplevet betydelige nedskæringer i det statslige driftstilskud, hvilket har skabt økonomiske udfordringer. De seneste nedskæringer har betydet, at teatret ikke længere kan opretholde nuværende aktivitetsniveau uden supplerende støtte.

Som konsekvens har Teater Refleksion besluttet at fraflytte de nuværende lokaler i Frederiksgade og planlægger en flytning til de tidligere Cirkus Tværs-lokaler i Gellerup. Dette rummer både et potentiale for økonomisk bæredygtighed og en styrkelse af det lokale kulturliv i en bydel i rivende udvikling.

Flytningen forventes dog først at kunne realiseres til sæson 2028/29, og teatret står i mellemtiden over for et årligt underskud, der ikke kan dækkes af egenkapitalen alene.

Formål

Formålet med forslaget er at sikre videreførelse af Teater Refleksions aktiviteter frem mod den planlagte flytning til Gellerup. En midlertidig brofinansiering vil muliggøre, at teatret fortsat kan bidrage til Aarhus' kulturliv, samtidig med at der arbejdes mod en bæredygtig langsigtet løsning i nye lokaler.

Indsatsen skal:

- Sikre driftsstabilitet og kunstnerisk aktivitet i de kommende sæsoner (2026/27 og 2027/28)
- Understøtte flytningen til Gellerup og udnytte potentialet i den nye lokation
- Fastholde Aarhus som hjemsted for et internationalt anerkendt teater
- Bidrage til udviklingen af Gellerup som kulturelt centrum

Effekter:

Med en målrettet midlertidig støtte på samlet 1,2 mio. kr. kan Teater Refleksion opretholde sit aktivitetsniveau frem til indflytningen i Gellerup. Dermed sikres fortsat adgang til kvalitetskultur for aarhusianerne, ligesom et centralt kulturtilbud i Gellerup kan udvikles og forankres med stærkt kunstnerisk og organisatorisk fundament.

- Støtten vil desuden medvirke til at skabe kontinuitet i et internationalt anerkendt teaters virke og understøtte kulturens rolle i byudvikling og social sammenhængskraft i Aarhus.

Det indstilles:

- At der afsættes en særbevilling på 1,2 mio. kr. som brofinansiering til Teater Refleksion i perioden 2026–2028
- At Kulturforvaltningen i samarbejde med teatret følger op på økonomi og fremdrift i flytteplanerne
- At Aarhus Kommune aktivt arbejder for at opnå status som Lille Storbyteater for Teater Refleksion og presser på for en statslig opprioritering af rammebevillingen til små storbyteatre

Finansiering:

Midlerne foreslås finansieret fra det økonomiske råderum

Genopretning af tilskud til kulturinstitutioner – Investering i trivsel og vækst

Baggrund

Kulturinstitutionerne i Aarhus bidrager væsentligt til byens liv, fællesskab og identitet. De er ikke blot kilder til oplevelser og dannelse, men fungerer også som sociale mødesteder og løftestænger for trivsel – særligt for grupper, der ellers kan være udfordret i hverdagen.

Samtidig har analyser dokumenteret kulturens betydning som økonomisk drivkraft, med afledte effekter i form af beskæftigelse, turisme og omsætning i lokalområdet.

På trods af denne værdi er de kommunale driftstilskud til kulturinstitutionerne i Aarhus blevet udhulet over tid. En manglende regulering har medført et reelt fald i tilskudsniveauet på ca. 9 pct. siden 2015. Det underminerer institutionernes bæredygtighed og udviklingsmuligheder.

Formål

Formålet med dette forslag er at sikre en gradvis genopretning af de kommunale driftstilskud til kulturinstitutionerne og at friholde kulturen fra det årlige fællesbesparelseskrav. På den måde sikres både stabilitet, kvalitet og fortsat udvikling i byens kulturliv.

Indsatsen skal:

- Modvirke den udhuling af tilskuddene, som er sket siden 2015
- Styrke kulturens rolle som trivsels- og vækstskeber
- Give kulturinstitutionerne ro og rum til at arbejde strategisk og kunstnerisk
- Sikre forudsigelighed og mindske bureaukratiske byrder

Effekter:

Et løft i tilskudsniveauet vil styrke institutionernes økonomiske robusthed og sikre, at de fortsat kan levere kulturtilbud af høj kvalitet til borgerne i Aarhus. Samtidig mindskes behovet for at reducere åbningstider, nedlægge tilbud eller opsiges medarbejdere.

Stabile og ambitiøse kulturinstitutioner er en grundsten i en mangfoldig og levende by – og en forudsætning for, at alle borgere kan tage del i kulturlivet.

Det indstilles:

- At der afsættes 4,5 mio. kr. årligt fra 2026 til genopretning og friholdelse af kommunale driftstilskud til kulturinstitutioner
- At Kulturforvaltningen udarbejder et overblik over nødvendige justeringer for fuld genopretning frem mod 2030
- At kulturinstitutioner fremover undtages det årlige fællesbidrag

Finansiering:

Forslaget finansieres af forhandlingsreserven.

Kultur i Sydhavnen – Investering i Aarhus' næste kreative bydel

Baggrund

I 2019 besluttede Aarhus Byråd at sætte gang i udviklingen af den nordlige del af Sydhavnen. Seks år senere er visionen ved at blive til virkelighed. Et helt centralt element i visionen er, at kulturen skal spille en aktiv rolle i udviklingen af bydelen – som livsskaber, identitet og erhverv.

Visionen for Sydhavnen er at skabe et kulturelt hotspot i Aarhus, hvor kunst, musik, film og kreative erhverv udvikles side om side med erhverv og uddannelse. Dette skal ske gennem etableringen af stærke kulturelle klynger og institutioner, der sammen danner grundlaget for en levende, kreativ og åben bydel.

Med Lydbyen og Train som omdrejningspunkt for en lyd-klynge, og med Det Jyske Kunstakademi og Billedkunstcentret som kerne i en kunst-klynge, er fundamentet til stede. Samtidig skal Kulbroen fungere som et centralt, fysisk og symbolsk forbindelsesled – både i bydelen og i kulturaksen fra havn til Amtssygehuset.

Formål

Formålet med dette forslag er at realisere visionen om Sydhavnen som Aarhus' næste store kulturdrevne byudviklingsprojekt. Ved at understøtte de centrale aktører med målrettede midler, sikres en bæredygtig etablering og udvikling, der både løfter kulturlivet og skaber sammenhæng i byen.

Indsatsen skal:

- Understøtte etablering og udvikling af lyd- og kunstklynger
- Sikre Kulbroens rolle som kulturelt og byrumsmæssigt samlingspunkt
- Styrke samspillet mellem kreative miljøer, erhverv og uddannelse
- Forankre kulturen som drivkraft i byudviklingen

Effekter:

Med en målrettet investering i centrale aktører og infrastruktur i Sydhavnen, sikres både kulturel og bymæssig værdi. Området vil kunne tiltrække besøgende, skabe kreative arbejdspladser og fungere som levende byrum også uden for normal arbejdstid.

Kulturen bliver dermed ikke blot et indhold i bydelen, men selve drivkraften bag dens identitet og fællesskab.

Det indstilles:

- At der afsættes en årlig bevilling på 3 mio. kr. i perioden 2026–2028 til centrale aktører i Sydhavnen (Det Jyske Kunstakademi, Billedkunstcentret, Kulbroen og Lydbyen)
- At der afsættes en engangsbevilling på 6 mio. kr. til Train i 2026
- At Kulturforvaltningen koordinerer og understøtter en samlet strategi for kulturens rolle i udviklingen af Sydhavnen

Finansiering:

Midlerne foreslås finansieret via forhandlingsreserven.

Kulturrygsæk - Kultur som løftestang for trivsel og dannelse i folkeskolen

Baggrund

Trivselskommissionen har fremhævet betydningen af børns og unges adgang til kunst og kultur som en vigtig faktor for trivsel, karakterdannelse og alsidig udvikling. Det gælder både som deltagere og som publikum, og det understøtter også læseglæde, kreativitet og refleksion.

På nuværende tidspunkt foregår kulturmøder i regi af f.eks. ULF (Ud & Lær Aarhus), men deltagelsen kræver egenbetaling fra skolerne og er derfor ikke ligeligt tilgængelig for alle. Der er behov for en strukturel indsats, der sikrer, at alle børn i Aarhus Kommune får adgang til kulturtilbud som en del af deres skolegang – uanset skolens eller hjemmets ressourcer.

Formål

Formålet med Kulturrygsækken er at give alle folkeskoleelever i Aarhus mulighed for at møde kunst og kultur af høj kvalitet i skoletiden – uden brugerbetaling. Indsatsen skal styrke elevernes trivsel, skabe kulturelle fællesskaber og bidrage til børn og unges dannelse og deltagelse i samfundslivet.

Initiativet skal udvikles i samarbejde med kulturinstitutioner og biblioteker, og integreres i skolernes hverdag, så oplevelserne bliver meningsfulde og relevante.

Effekter:

Med Kulturrygsækken får alle børn i Aarhus adgang til kunst og kultur uafhængigt af socioøkonomisk baggrund. Det bidrager til øget trivsel, styrket fællesskab i skolen og en mere lige adgang til dannelse og inspiration.

Samtidig styrkes samarbejdet mellem skoler og kulturinstitutioner, og kulturlivet i Aarhus forankres i de kommende generationer.

Det indstilles:

- At der afsættes 5 mio. kr. årligt fra 2026 til en Kulturrygsæk for Aarhus' folkeskoler
- At indsatsen udvikles i samarbejde med kulturinstitutioner, biblioteker og Børn og Ungeforvaltningen
- At Kulturforvaltningen koordinerer udmøntningen og sikrer lige adgang på tværs af skoler

Finansiering:

Forslaget finansieres af forhandlingsreserven.

Idrætsfaciliteter i takt med byudvikling – strategi for en aktiv og attraktiv by

Baggrund

Aarhus Kommune står over for en markant befolkningstilvækst – med forventet knap 50.000 flere borgere over de næste ti år. Det skaber pres på både infrastruktur, service og byrum – herunder også behovet for idræts- og outdoorfaciliteter, som er afgørende for en aktiv hverdag og et godt hverdagsliv.

Aarhus ligger allerede lavt i forhold til dækningsgrad af idrætsfaciliteter sammenlignet med andre danske kommuner, og den nuværende kapacitet er ikke tilstrækkelig til at følge med væksten. En analyse har vist, at det vil kræve investeringer for ca. 1,1 mia. kr. frem mod 2035 blot for at fastholde nuværende niveau.

Derfor er der behov for en langsigtet og forpligtende strategi, som integrerer idrætsfaciliteter i byudviklingen – og som samtidig sigter efter at forbedre Aarhus' placering på facilitetsområdet.

Formål

Formålet med forslaget er at sikre, at idræts- og outdoorfaciliteter tænkes systematisk og fremsynet ind i den fysiske planlægning, så Aarhus forbliver en attraktiv kommune for både børn, unge, voksne og ældre.

Indsatsen skal:

- Bidrage til ligelig adgang til idræt på tværs af bydele og målgrupper
- Gøre Aarhus til en foregangskommune på sammenhæng mellem byudvikling og idræt
- Skabe rammer for fællesskab, sundhed og trivsel
- Styrke bosætning og tiltrækningskraft, særligt for børnefamilier

Effekter:

En strategi for idrætsfaciliteter vil sikre, at byudvikling understøtter en aktiv hverdag og sunde fællesskaber. Samtidig vil en klar plan gøre det muligt at prioritere kommende investeringer målrettet og retfærdigt – og sætte Aarhus i en styrket position i forhold til både borgernes behov og nationale benchmarks.

Det indstilles:

- At der afsættes 2,5 mio. kr. i 2026 til udarbejdelse af en strategi og analyse for udbygning af idræts- og outdoorfaciliteter
- At strategien integreres i kommunens samlede byudviklingsplanlægning
- At Kultur og Borgerservice i samarbejde med Teknik og Miljø og relevante aktører forestår arbejdet

Finansiering:

Forslaget finansieres af forhandlingsreserven.

Styrket trivsel og dannelse gennem kultur og fællesskab

Det foreslås at videreføre og udvide en række kulturindsatser målrettet børn og unge i Aarhus. Forslaget indeholder tre konkrete initiativer, der tilsammen fremmer trivsel, dannelse og lige adgang til kunst, kultur og fællesskab uanset social eller sundhedsmæssig baggrund. Tiltagene er i tråd med anbefalinger fra Trivselskommissionen og bygger videre på eksisterende, velfungerende indsatser, som aktuelt er uden permanent finansiering.

Baggrund:

Kultur- og fritidslivet er en væsentlig arena for dannelse, trivsel og fællesskab blandt børn og unge. Mødet med kunst, bevægelse og kreativ udfoldelse styrker identitet, sociale relationer og livsglæde – og skaber rum, hvor forskellighed er en styrke. Aarhus Kommune har allerede gode erfaringer med initiativer, der arbejder i krydsfeltet mellem kultur, skole, sundhed og social indsats. Disse er nu i fare for at ophøre, da de er baseret på tidsbegrænsede midler.

Andre kommuner – som Viborg, Holbæk og Guldborgsund – har skabt stærke resultater med lignende kulturelle rygsækmodeller og partnerskaber med folkeskoler. Det anbefales, at Aarhus permanent forankrer sine egne kultur- og sundhedsinitiativer og styrker den strategiske kulturindsats i skolen.

Forslag til udvidelse:

1. Frirum Aarhus – Videreførelse

Frirum Aarhus er en del af den tværgående "Ungepakke" og har skabt stærke resultater med at aktivere unges egne idéer og skabe bæredygtige fællesskaber. Unge deltager aktivt i udvikling, outreach og events. For at videreføre indsatsen på nuværende niveau foreslås der årligt afsat 2,5 mio. kr. til Frirumspulje, projektledelse, outreach og kompetenceudvikling – herunder ungeansættelser.

2. Grib engagementet – Kultur og sundhed

Projektet har tidligere været finansieret af Kultur- og Sundhedsplanen (udløbet i 2024) og har med succes givet børn og unge i specialområdet adgang til målrettede kulturforløb inden for musik, teater og billedkunst. Projektet drives i samarbejde mellem PPR, Sundhed og Børnekulturhuset og de kunstfaglige partnere. Der foreslås årligt afsat 2,5 mio. kr. til videreførelse.

Finansiering:

Der ønskes en samlet investering på 9,5–10,75 mio. kr. årligt, for at sikre at børn og unge i alle byens skoler og lokalområder får adgang til relevante og kvalitetsprægede kultur- og fællesskabsaktiviteter. Det vil fremme trivsel, dannelse og social sammenhængskraft – og være en vigtig investering i fremtidens Aarhus. Midlerne skal findes fra både det økonomiske råderum.

Styrkelse af den demokratiske samtale gennem ungefællesskaber

Det foreslås at styrke og sikre bæredygtighed for centrale aarhusianske ungemiljøer og kulturelle fællesskaber for unge. Initiativet skal bidrage til at fremme trivsel, deltagelse og demokratisk engagement blandt unge gennem støtte til UKH, Frontløberne, Institut for (X) og udvikling af festivalformatet *Den Nye By*. Forslaget bidrager til realiseringen af flere af Trivselskommissionens anbefalinger om fællesskab, kultur og engagement.

Baggrund:

Unge har brug for steder, hvor de kan mødes i trygge rammer og deltage i meningsfulde fællesskaber. Det handler både om trivsel, identitet og om at skabe en kultur, hvor unge oplever medansvar og mulighed for at påvirke deres omgivelser – kort sagt: grundlæggende demokratisk dannelse.

I Aarhus findes der allerede stærke, unge-centrerede miljøer, der arbejder med kunst, kultur, kreativitet og medborgerskab: **Ungdomskulturhuset (UKH)**, **Frontløberne** og **Institut for (X)**. De tre aktører har hver deres målgrupper og profiler og udgør tilsammen et økosystem af

ungefællesskaber, der både rummer mangfoldighed og dybde. Alle tre er dog underfinansierede i forhold til det aktivitetsniveau og de forventninger, der i dag stilles til dem.

Samtidig er nye formater under udvikling – herunder *Den Nye By*, en festival hvor unge udvikler og deler visioner og prototyper for fremtidens by, og som fremmer unges medbestemmelse i den urbane udvikling.

Finansiering:

Med en målrettet styrkelse af ungecentrerede fællesskaber og kulturmiljøer i Aarhus investerer kommunen i både trivsel, kreativitet og demokratisk deltagelse blandt unge. Indsatsen er bæredygtig, forankret i eksisterende aktører og vil bidrage til en by, hvor unges stemmer høres og udvikles. Midlerne skal findes det økonomiske råderum.

Flere børn og unge med særlige behov og handicap i foreningslivet

Forslag:

Det foreslås at sikre og udvide den nuværende specialsportsindsats i Aarhus Kommune, som har til formål at styrke deltagelsen i fritids- og foreningslivet blandt børn og unge med særlige behov og handicap. Indsatsen, der p.t. er finansieret af midlertidige midler, udløber i juli 2026. Med dette forslag sikres en langsigtet og bæredygtig model for fortsat inklusion og trivsel gennem foreningsdeltagelse.

Baggrund:

Siden 2022 har Kultur og Borgerservice samarbejdet med Specialsport om at fremme deltagelse i foreningslivet for børn og unge med særlige behov og handicap. Projektet har i prøveperioden været finansieret af opsparede midler og har vist gode resultater.

Samarbejdet har indtil nu fokuseret på to indsatsområder:

1. **Oplysning og rådgivning** til målgruppen via specialsport.dk, en følgeordning samt trykte og digitale materialer.
2. **Støtte til foreninger** gennem rådgivning, kurser, puljer og økonomisk incitament i form af medlemstilskud.

Forslag:

Med udløb af de nuværende midler foreslås det:

- At finansiere en **kommunal specialsportskoordinator**, som skal fungere som bindeled mellem borgere, skoler, foreninger og forvaltninger. Koordinatoren skal sikre opsøgende og håndholdt støtte til både borgere og foreninger.
- At **medlemstilskud til foreninger med medlemmer med handicap** gøres permanent, så foreninger belønnes for at være rummelige og inkluderende.
- At der etableres en **aktivitetspulje på 200.000 kr. årligt**, som skal understøtte opstart af nye hold og aktiviteter for børn og unge med særlige behov.

Finansiering:

Der foreslås en ny bevilling på netto 900.000 kr. årligt fra 2026 og frem, som skal sikre fortsættelse og udvidelse af specialsportsindsatsen i Aarhus Kommune. Finansiering skal findes i det økonomiske råderum.

TEKNIK OG MILJØ

Flere pantkraver på kommunens skraldespande

I Danmark og Aarhus Kommune er der en uskreven regel om, at hvis man er i byens parker med vennerne, og har drukket en dåseøl, smides de tomme øldåser i skraldespanden, hvorved en flaskesamler kan samle panten sammen og få gavn af pengene. Det er en fin uskreven regel, men der er et problem med den. Det er uværdigt. For pantsamleren er det uværdigt at skulle rode i til tider overfyldte skraldespande for at få adgang til panten.

Derfor foreslår Aarhus Radikale Venstre, at der skal sættes flere pantkraver op på kommunens skraldespande. Med pantkraverne signalerer kommunen, at den uskrevede regel er god, og samtidig er det en hjælp til pantsamleren. Aarhus Kommune har allerede pantkraver på nogle skraldespande. Derfor ønsker Aarhus Radikale Venstre ordningen udvidet.

Finansiering: Fra forhandlingsreserven.

Bedre rammer for erhvervslivet – lavere afgifter og mere fleksibilitet

Aarhus Radikale Venstre ønsker, at kommunen går forrest i at skabe de bedste betingelser for vækst, innovation og arbejdspladser. Derfor præsenterer Radikale Venstre tre konkrete indsatsområder, som i sammenhæng skal gøre Aarhus til Danmarks mest erhvervsvenlige storby. Disse indsatsområder skal primært varetages af magistratsafdelingen teknik og miljø, som kan hente ressourcer fra borgmesterens afdeling, hvis det er nødvendigt.

Der ønskes belysning af forslagens økonomi og realiserbarhed.

1. Lavere byggesagsgebyrer – færre skjulte byrder for virksomheder

Baggrund

I Aarhus betaler virksomheder i dag et af landets højeste byggesagsgebyrer – aktuelt 1.067 kr. pr. time, hvilket ligger markant over fx Randers og Odder, der begge tager omkring 830 kr. pr. time. For mindre byggeprojekter kan gebyret hurtigt vokse til en betydelig udgift, der bremser investeringer og udvikling.

Formål

At gøre det billigere og mere attraktivt for virksomheder at bygge til, renovere og udvikle deres ejendomme – så penge kan bruges på arbejdspladser, grøn omstilling og lokal vækst frem for papirarbejde.

Konkrete forslag

- Sænk byggesagsgebyret i Aarhus med mindst 20%, så timeprisen reduceres til ca. 850 kr. – på niveau med nabokommunerne.
- Indfør en gebyrfri ordning for mindre byggetilladelser under 50 m², fx skure, små tilbygninger og facadearbejde.
- Gør gebyrstrukturen mere gennemsigtig, så virksomheder kan forudse deres udgifter.

Begrundelse

For høje gebyrer fungerer som en skjult skat på udvikling. Særligt mindre virksomheder og lokale håndværkere rammes, når selv små projekter bliver økonomisk urentable. Andre østjyske kommuner har vist, at lavere gebyrer ikke går ud over kvaliteten af sagsbehandlingen – tværtimod øger det aktiviteten i lokaløkonomien.

Forventet effekt

Mere renovering, flere lokale byggeopgaver, flere arbejdspladser og en klar konkurrencefordel for Aarhus, når virksomheder vælger placering.

2. Garanti for hurtig sagsbehandling – tid er penge

Baggrund

Virksomheder oplever i dag alt for lang ventetid på byggesager i Aarhus – gennemsnitligt 31–58 dage afhængigt af sagstype. Det skaber usikkerhed, forsinker investeringer og betyder tabt omsætning. Mange kommuner klarer sig bedre.

Formål

At sikre virksomheder en tryghed for hurtig, effektiv og forudsigelig sagsbehandling, så projekter kan realiseres uden unødige forsinkelser.

Konkrete forslag

Indfør garanterede maksimale sagsbehandlingstider:

- Simple byggesager: maks. 10 dage (mod nu ca. 40).
- Enfamiliehuse: maks. 15 dage (mod nu ca. 40).
- Erhvervsbyggeri/etagebyggeri: maks. 30 dage (mod nu ca. 55–60).
- Etabler et Fast-Track Team for hasteopgaver.
- Indfør en kompensationsordning: hvis kommunen overskrider garantien, reduceres byggesagsgebyret automatisk med 1.000 kr. pr. uge.

Begrundelse

Lang sagsbehandling koster dyrt: lejere, kunder og investorer går tabt, og byggetilladelser risikerer at miste relevans i en hurtigt foranderlig virkelighed. Virksomheder har brug for forudsigelighed – ikke bureaukratisk ventetid.

Forventet effekt

Hurtigere igangsættelse af byggerier, større tillid til kommunen som erhvervspartner – og et klart signal om, at Aarhus er en by, der værdsætter vækst.

3. Én indgang – et stærkt Erhvervskontaktpunkt

Baggrund

Mange virksomheder oplever, at det er uoverskueligt at finde rundt i, hvem man skal kontakte i kommunen om byggeri, tilladelser, miljøkrav eller spørgsmål om kommunale udbud. Mange ender med at bruge unødigt tid – eller helt opgive nye initiativer.

Formål

At gøre det nemt, hurtigt og trygt at være virksomhed i Aarhus, ved at tilbyde én samlet indgang til kommunen for alle erhvervsrelaterede henvendelser.

Konkrete forslag

- Etabler et Erhvervskontaktpunkt med fast tilknyttede erhvervskonsulenter.
- Alle virksomheder skal have én fast kontaktperson, som kan hjælpe med at finde vej på tværs af afdelinger.
- Indfør en digital selvbetjeningsløsning, hvor virksomheder kan følge deres sager og se status i realtid.

Begrundelse

Et velfungerende kontaktpunkt sparer både virksomheder og kommunen tid. Virksomheder mødes som samarbejdspartnere – ikke som ansøgere, der skal finde rundt i et kommunalt labyrintsystem.

Forventet effekt

Højere tilfredshed blandt virksomheder, færre fejl i sagsbehandling og hurtigere løsninger. Et stærkt signal om, at Aarhus værdsætter erhvervslivet som en aktiv medspiller i byens udvikling.

Deltids projektlederstilling for "En for holdet"

Forslaget retter sig mod MTM, MSB, MBU og MKB

Baggrund

Civilsamfundsinitiativet "*En for holdet*" har gennem fire år udviklet sig til en stærk, frivilligdrevet indsats for et renere bymiljø. Med mange engagerede borgere bliver der årligt indsamlet adskillige tons henkastet affald – ofte i områder, hvor maskiner ikke kan komme til, og hvor det kræver menneskelig adræthed og lokal viden at rydde effektivt op.

Initiativet skaber ikke blot et fysisk renere Aarhus, men også fællesskab, ejerskab og lokal stolthed.

Formål

Civilsamfundsindsatsen er nu vokset i en grad, der gør det nødvendigt med en deltids projektlederstilling til at sikre kontinuitet, koordinering, samarbejder, kommunikation og fastholdelse af frivillige, så det fortsatte og intensiverede arbejde med at indsamle affald kan fortsætte.

Med en mindre kommunal investering i projektledelse sikres, at den omfattende frivillige arbejdsindsats fastholdes og udvikles – til gavn for både bymiljø, læring i skolerne, fællesskabs- og relationsdannelse, samt livskvalitet i Aarhus.

Det beslattes

At forvaltningen belyser behovet for finansiering til en deltidsprojektlederstilling og udarbejder en fordelingsnøgle for tilvejebringelse heraf, mellem de relevante parter MTM, MSB, MBU og MKB, med henblik på at etablere en deltidsprojektlederstilling.

Helhedsplan for Aarhus Å som grøn kile

Formålet med forslaget er at udarbejde en helhedsplan for Aarhus Å som en sammenhængende grøn kile – med fokus på klima, biodiversitet, rekreative forbindelser, bynatur og landskabsarkitektur. Planen skal skabe et samlet grundlag for udvikling, beskyttelse og aktivering af Aarhus Å-dalen på tværs af kommunegrænser, bydele og forvaltningsområder.

Baggrund:

Aarhus Å udgør en af de vigtigste blå-grønne strukturer i Aarhus Kommune og spiller en central rolle for:

- Klimatilpasning og regnvandshåndtering
- Forbindelse mellem by og natur
- Friluftsliv, rekreation og sundhed
- Biodiversitet og grøn infrastruktur

I dag er å-forløbet præget af fragmenterede initiativer, manglende sammenhæng og uklare mål for anvendelse og naturbeskyttelse. Der er behov for en fælles strategisk plan, der kan koordinere indsatserne og udgøre et styringsværktøj på tværs af forvaltninger, sektorer og samarbejdspartnere.

Det foreslås derfor, at Aarhus Kommune afsætter 2 mio. kr. til udviklingen af en helhedsplan for Aarhus Å. Planen skal dække strækningen fra Brabrand Sø til åens udløb ved Aarhus Havn og skal omfatte:

1. Analyse og kortlægning

- Natur- og landskabskortlægning, klimatilpasning
- Bruger- og adgangsforhold, rekreative behov, mobilitet
- Kulturelle og historiske elementer langs åen

2. Tværgående vision og scenarier

- Udvikling af pejlemærker og principper for en grøn kile
- Scenarier for fremtidens Aarhus Å – fx stiforbindelser, adgangsforhold, grønne lommer og naturgenopretning

3. Borgerinddragelse og samarbejde

- Borger- og brugerworkshops, skoler, grønne organisationer og idrætsliv
- Involvering af lodsejere, boligforeninger og lokale aktører

Det foreslås at der søges medfinansiering fra Realdania, Lokale og Anlægsfonden, Friluftsrådet og Miljøstyrelsen, og at planen koordineres med eksisterende kommunale projekter som Klimatilpasningsplanen og Klimaplan 2030.

Selvkørende busser i Aarhus

Aarhus Kommune står over for en stigende udfordring med at sikre mobilitet og tilgængelighed i kommunen. Især i oplandsområderne er det en stor udfordring. Den traditionelle kollektive trafik betjener ikke længere områder som Ormslev, Borum, Harlev, Lading, Mejlby og Spørring tilfredsstillende – hverken i frekvens, tilgængelighed eller bæredygtighed. Tilsvarende gør sig også

gældende for de større oplandsbyer om end ikke i samme grad. Umiddelbart før sommerferien gennemførte Transportministeriet en lempelse i færdselsloven, som gør det enklere at gennemføre forsøg med førerløse busser, hvilket gør forslaget relevant og aktuelt.

Inspireret af Aalborg Kommunes Smartbus-forsøg (2020–2021), foreslås gennemført en 2-årig prøvehandling med forsøg med førerløse eldrevne minibusser (iht. Færdselslovens §92 litra H) i udvalgte oplandsbyer, hvor målet er:

- At sikre basal mobilitet for ældre og unge uden bil,
- At binde lokalområderne tættere sammen med hinanden og med regional transport,
- At teste førerløs transport i områder med utilstrækkelig kollektiv transport,
- At undersøge omkostningseffektiviteten i forhold til manuel busbetjening, og ultimativt skabe fundamentet for en bedre og billigere kollektiv trafikbetjening.

Pilotprojektet vil omfatte

- Drift af 2 eller flere selvkørende shuttlebusser (med 1 eller flere i reserve), der kører fast rute mellem Aarhus H/rutebilstation og udvalgt oplandsområde.
- Etablering af et antal stoppesteder, mindre ventepladser og afmærkning.
- Anvendelse af eksisterende vejnet med almindelig færdsel.
- Rekruttering af projektkoordinator, evalueringspartner og lokal frivillig brugergruppe.
- Partnerskab med en professionel operatør (fx Holo som i Aalborg).
- Samarbejde med Midttrafik og Aarhus Universitet til evaluering.
- Deltagelse i EU-programmer som Interreg North Sea Region eller Horizon Europe.

Økonomi

Der afsættes i alt 20 millioner kroner på kommunens budget til projektet. Yderligere finansiering søges tilvejebragt via EU og fonde. Ved beslutning ansøges Transportministeriet om tilladelse til forsøg iht. Færdselslovens §92 stk. 1.

Styrkelse af busfremkommeligheden

På Teknisk Udvalgs møde 26.05.2025 blev der drøftet tre mulige scenarier på et allerede besluttet busfremkommelighedsprojekt på Skanderborgvej mellem Marselis Boulevard og Harald Jensens Plads:

A: Afvente etablering af busbane til efter at Marselistunnellen er anlagt

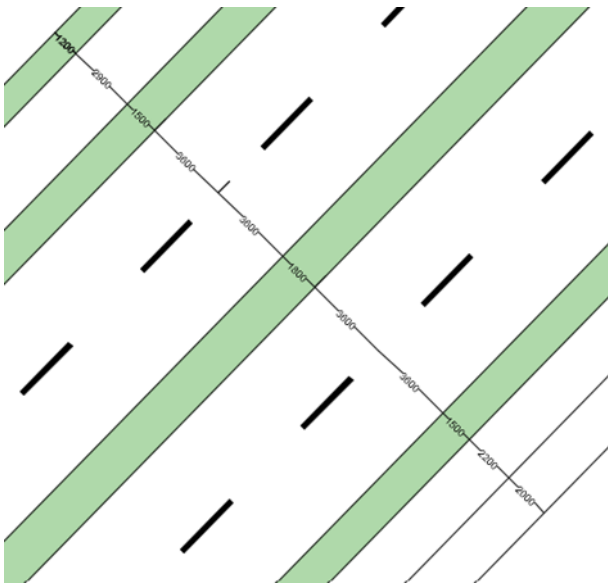
B: Inddrage kørespor iht. indstilling

C: Etablere selvstændig busbane på ca. 2/5 af strækningen

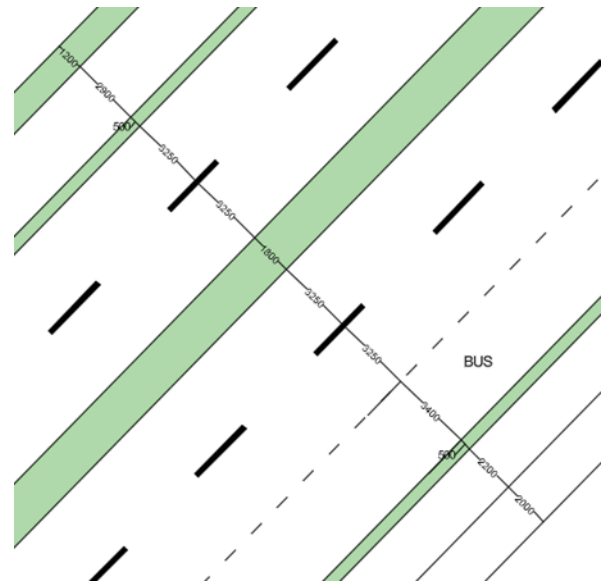
Ingen af de tre scenarier løser behovet for bedre mobilitet i Midtbyen, og der stilles derfor forslag om et fjerde scenarie:

D: Rabatter og kørebanebredder reduceres, hastigheden nedsættes fra 60 km til 50 km, særskilt busbane etableres og cykelstier udvides (evt.) til supercykelstier.

I dag:

Fremtid:

Ved etablering af en selvstændig busbane på denne vis fremmes busfremkommeligheden uden at begrænse den øvrige fremkommelighed i den centrale by.

Forvaltningen bedes belyse det samlede finansieringsbehov. Finansiering tilvejebringes via de afsatte midler i det politiske forlig om fordelingen af kommunens gevinst fra selvbudgettering hvoraf 30 mio. kr. er øremærket til grøn mobilitet, kollektiv trafik og cykelstier, derudover evt. yderligere midler fra Trafikstyrelsen. Overskydende midler anvendes på lignende busfremkommelighedsprojekter i kommunen.

Styrkelse af kollektiv transport i Aarhus

De eksisterende kollektive transporttilbud i Aarhus ønskes videreudviklet, så det i højere grad dækker de behov, som findes i kommunen. Det gælder i særdeleshed i oplandet, hvor for få afgang indebærer et de facto fravalg af bussen som transportmiddel.

Et andet behov er sikker og tryk nattransport fredag og lørdag, hvor mange unge og natteivsgæster er afhængige af offentlig transport. Mange oplever, at det kan være både besværligt og utrygt at komme hjem sent – særligt udenfor Ringvejen. Det medfører, at nogle i stedet vælger bilen eller fravælger byen helt.

Derfor foreslås det, at:

- **Oplandstrafikken understøttes** og efter en konkret belysning tilføres midler til etablering af flere afgang hvor busbetjeningen er begrænset og hvor der er størst behov.
- **Natbusserne understøttes** med flere destinationer og afgang, evt. ved forlængelse af eksisterende ruter, således Løgten, Skødstrup, Beder, Malling, Harlev og Sabro dækkes med natbusbetjening.

Borgersamling om vedvarende energiprojekter i Aarhus Kommune

Med henblik på at styrke den demokratiske forankring og legitimiteten omkring kommunens udvikling og udbygning med vedvarende energianlæg foreslås det at afsætte midler til afholdelse af en borgersamling om VE i Aarhus Kommune. Borgersamlingen skal understøtte politiske beslutninger gennem borgerinddragelse og kvalificerede anbefalinger.

Borgersamlingen omfatter følgende elementer:

Indgåelse af samarbejde med en ekstern, uvildig aktør om udarbejdelse af kommissorium og dernæst af facilitering.

Udvælgelse af et repræsentativt borgerpanel (rekruttering, udlæg/kompensation, logistik).

Afholdelse af møder, borgerdialog og ekspertoplæg.

Involvering af lokale fællesråd, modstandsgrupper og VE-interesseorganisationer.

Opsamling og formidling af anbefalinger til byrådet.

Økonomi:

I alt kr. 600.000.

Foreslås finansieret via det økonomiske råderum.

SUNDHED OG OMSORG

Lad kommunens mange tomme kvadratmeter komme civilsamfundet og kulturlivet til gavn

Forslag fra Venstre, Danmarksdemokraterne, Radikale Venstre og Liberal Alliance

Forslaget retter sig mod MSO, MKB og MTM

Motivation

I Aarhus Kommune råder vi over en lang række tomme kommunale bygninger. Det kan være institutioner, der ikke er tidssvarende og derfor skal renoveres, eller det kan være administrationsbygninger, der skal rives ned og give plads til nye bygninger eller sælges. I nogle tilfælde vil bygningerne stå tomme i en kort periode, men i mange tilfælde, vil de stå tomme i perioder på flere år i en afklarende fase. I den periode vil bygningerne stå ubrugte og skal løbende vedligeholdes af Aarhus Ejendomme.

Samtidig står vi med civilsamfund, foreningsliv og kulturliv bestående af frivillige foreninger eller spirende aktører, der i stigende grad kalder på lokaler og steder, hvor de kan have hjemme. Mens der i Aarhus findes mange gode muligheder for at låne lokaler til frivillige aktiviteter, så er billedet et andet, når det gælder egne lokaler. Mange foreninger og kulturaktører drømmer netop om egne lokaler, som de kan indrette specifikt til deres formål, og som i mange tilfælde ville åbne op for udvidelser og endnu flere frivillige fællesskaber og støttetilbud til borgere i Aarhus Kommune. Det er eksempelvis foreninger såsom Danmarks Veteraner Østjylland og Home-Start Aarhus, som blot er nogle af de værdifulde fællesskaber, som har henvendt sig med ønske om lokaler.

Forslag

Derfor forslår vi, at Aarhus Kommune åbner op for muligheden for, at frivillige foreninger og aktører i kulturlivet får mulighed for at låne bygninger, der midlertidigt står tomme.

Udlånet skal ske på en række betingelser;

- At det netop er midlertidigt og at det ikke må forsinke de planer, der er lagt for de tomme bygninger.
- At de tomme bygninger alene kan lånes til ikke-kommercielle aktiviteter blandt de frivillige foreninger og kulturaktører.
- At lånere af lokaler er ansvarlige for den daglige vedligeholdelse af lokaler.
- At lånere af lokaler selv er ansvarlige for ind- og udflytning og indvendigt vedligehold i udlånsperioden.

Under ovenstående betingelser er det juridisk muligt for Aarhus Kommune at udlåne de tomme lokaler og bygninger til kommunens frivillige foreninger og kulturaktører.

Administrationen af brugen af de tomme bygninger kan ske i et samarbejde med Frivilligcenter Aarhus, der i dag har en velfungerende administration af Frivilligcentrets mange lokaler og de cirka 8.000 årlige bookinger og samarbejder med en lang række frivillige foreninger om lokalebrug og som vil kunne administrere ordningen i samarbejde med Aarhus Ejendomme og relevante aktører fra kulturlivet.

Det foreslås, at der afsættes 0,5 mio. kr. årligt i en 3-årig periode til administrationen af ordningen.

Forankring af initiativer under Ungepakken

Budgetforslag fra SF, Venstre & Radikale Venstre

Unge er byens fremtid, og deres trivsel er fundamentet for et levende, stærkt og bæredygtigt Aarhus. Når aarhusianske unge trives mentalt og socialt, skaber det ikke blot bedre livskvalitet for den enkelte, men også et mere inkluderende og robust samfund. Derfor skal vi prioritere indsatsen for at forebygge mistrivsel og styrke fællesskaber for alle unge – både dem, der oplever begyndende stress, og dem i mere udsatte situationer.

Ungepakken, som Aarhus Byråd har besluttet, er et stærkt redskab, der samler kommunale, forenings- og uddannelsesinitiativer på tværs af sektorer for at sikre lettilgængelige, forebyggende tilbud. Erfaringerne viser tydeligt, at Ungepakken skaber værdi ved at fange mistrivsel tidligt og øge unges deltagelse i fællesskaber.

Derfor anbefales det:

- at forankre Frirum Aarhus både som indsats, men også som en fysisk enhed
- at videreføre SundUng Aarhus, og udbygge tilbuddet til endnu flere ungdomsuddannelser, da der er stor efterspørgsel blandt uddannelserne
- at der arbejdes med kommunens samlede mængde af trivselsindsatser og deres organisering

Frirum Aarhus dækker over en meget bred vifte af initiativer, fra Frirumspuljen til Outreach og understøttelse af adskillige ungedrevne inkluderende og uformelle fællesskaber. I alt har ca. 7500 aarhusianske unge haft gavn af Ungefrirum Aarhus' tilbud.

SundUng støtter unges mentale sundhed og trivsel i overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse, med tilbud om samtaler eller brobygning til øvrige indsatser i kommunalt regi eller civilsamfund. Indtil nu har mere end 80 unge på to ungdomsuddannelser fået hjælp ift. problematikker som dårlig søvn, ensomhed, hjemlige forhold, depression, selvskade og selvmordstanker.

Styrket demensteam

Forslag fra Venstre, Konservative, Radikale Venstre & Liberal Alliance

Antallet af borgere med demens er stigende, og opgaven bliver stadig mere kompleks. Med Demenspakken fra budgetforliget 2024 og øget fokus på tidlig opsporing, mødes flere borgere tidligere i sygdomsforløbet. Det øger behovet for varig, tværfaglig og koordineret støtte.

Tidlig indsats er afgørende for at bremse funktionsnedsættelse hos borgeren og for at sikre, at de pårørende kan fastholde rollen som omsorgsperson uden at blive overbelastet. Der er derfor brug for flere hænder og øget specialisering i det nære felt.

Formålet med forslaget er derfor at styrke Aarhus Kommunes samlede indsats for borgere med demens og deres pårørende gennem en udvidelse af det eksisterende demensteam. Målet er at sikre tidligere, koordineret og målrettet støtte, som øger livskvaliteten, styrker selvbestemmelsen og forebygger nedslidning hos de pårørende. Forslaget vil bidrage til, at flere kan blive længere i eget hjem med større trivsel og mindre behov for indlæggelser og aflastningsophold.

Derfor foreslås det:

- *Ansættelse af fire ekstra demenskoordinatorer* skal sikre borgernær, fleksibel og koordineret støtte
- *En demensfaglig aflaster*, som kan tilbyde kvalificeret aflastning i hjemmet og give pårørende vigtige pauser. Aflastningen tager udgangspunkt i en faglig forståelse for demensens

kompleksitet og omfatter både meningsfulde aktiviteter og understøttende træning for borgeren

- *En demenstræner* som skal understøtte borgerens funktionsevne gennem målrettet træning.

Der er cirka 4.000 borgere i Aarhus Kommune, der lever med en demensdiagnose. Et styrket demenssteam vil kunne nå ud til flere borgere tidligere i forløbet og sikre mere helhedsorienterede og stabile forløb. Det skønnes, at forslaget årligt vil forbedre indsatsen for ca. 150 familier.

Demensramte borgere og deres pårørende skal mødes med respekt, tryghed og rettidig hjælp – ikke først når krisen er opstået. Forslaget bidrager til at yde støtte, hvor livet leves, sikre fællesskab og omsorg for de mest sårbare.

Samarbejde om bedre tilbud til børn og unge med diagnoser

Baggrund

Flere børn og unge får i dag psykiatriske diagnoser eller har symptomer, der kræver særlig opmærksomhed og tværfaglig støtte. Det stiller store krav til både skole, dagtilbud, PPR og den samlede børne- og ungeindsats. Ofte oplever familierne, at der mangler sammenhæng, og at ingen tager det samlede ansvar.

Med etableringen af de kommende Sundhedsråd i Region Midtjylland er der opstået en ny ramme for at skabe bedre samarbejde mellem kommuner og region, ikke mindst omkring børn og unge med diagnoser. For at sikre, at Aarhus Kommune aktivt kan byde ind og præge den fælles indsats, er det nødvendigt at afsætte målrettede midler til samarbejdet.

Formål

Formålet med forslaget er at styrke indsatsen for børn og unge med diagnoser gennem etablering af et konkret samarbejde med Region Midtjylland, herunder i regi af de nye Sundhedsråd. Midlerne skal sikre, at Aarhus Kommune har kapacitet til at deltage aktivt og understøtte udviklingen af et samlet tilbud, der bygger bro mellem skole, PPR, børneindsatsen og regionens psykiatriske tilbud.

Indsatsen skal:

- Skabe bedre koordination omkring diagnosebørn
- Bidrage til fælles modeller for støtte og opfølgning
- Mindske ventetid, dobbeltindsatser og tabt skolegang
- Styrke forældreinddragelse og samarbejde på tværs

Effekter:

Et styrket samarbejde med regionen vil skabe mere sammenhængende og effektive forløb for børn og unge med diagnoser – og aflaste både familier og fagpersoner. Det vil også give kommunen mulighed for at påvirke fremtidige modeller for tværsektorielt samarbejde på børne- og ungeområdet.

Det indstilles:

- At der i 2026 afsættes 1 mio. kr. til udvikling og understøttelse af et fælles tilbud for børn og unge med diagnoser i samarbejde med Region Midtjylland
- At midlerne anvendes til konkret understøttelse af tværgående modeller i regi af de nye Sundhedsråd

- At Børn og Unge-forvaltningen og Sundhed og Omsorg samarbejder om udmøntning og forankring

Finansiering:

Forslaget finansieres af forhandlingsreserven.